

Innspill til Ringerike kommune, Kommuneplanens samfunnsdel

Utgangspunkt

Menova AS, inklusiv Matchbox, Ringerike kommunes egen arbeids – og inkluderingsbedrift, vil gjerne få gi innspill til Kommuneplanen 2021 – 2030.

Vårt naturlige anliggende er å ta opp strategier, punkter og poenger som vil bidra til at det er høyest mulig arbeidsdeltagelse og færrest mulig på sosialstønad i kommunen.

Arbeidsdeltagelse bidrar sterkt til økt identitet, økt økonomisk trygghet, økt tilhørighet, og reduserte sosiale kostander og helsekostnader. I tillegg bidrar det sterkt til å hindre utenforskap og radikalisering. Vi håper dette område kan bli enda sterkere vektlagt i planen.

Vi forstår at Kommuneplan angir utfordringer og overordene tiltak. Det kan derfor være at enkelte innspill er for detaljerte og heller bør hensyntas senere i prosessen.

Norge har forpliktet seg til FNs bærekraftsmål. På lik linje er det forventet at Ringerike kommune også følger målene gjennom konkrete- og målbare tiltak. Menova AS vil berømme Ringerike kommune for å ta dette på alvor. Det er anerkjente mål som vil bli viktig for Ringerike kommune og Menova AS sitt arbeid fremover.

Å få flest mulig i jobb og aktiviteter er et arbeidsfelt som faller inn under flere Hovedmål og «Sånn vil vi ha det», herunder:

- Hoved mål 2.1: Ringerike er en inkluderende og mangfoldig kommune., der alle innbyggere føler trygghet og tilhørighet
- Hovedmål 2.3: Ringerike har et variert og bærekraftig næringsliv som gir høy verdiskapning og anstendig arbeid for alle
- Hoved mål 2.5: Ringerike kommune er en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg og utvikler kompetente ansatte
- Hoved mål 3.5: I Ringerike jobber vi forebyggende i alt vi gjør., og prioriterer tidlig innsats for å sikre god helse og livskvalitet for alle
- Hoved mål 3.7: I Ringerike er det god oppvekstvilkår for barn og unge
- Hoved mål 3.9: Det skal legges til rette for at alle skal ha mulighet til å gjennomføre fagbrev og høyere utdanning

Hovedsynspunkter

Ut fra hvordan vi oppfatter utfordringene er det to hovedinnspill vi gjerne vil håper kan styrkes:

- Det er behov for enda mer systematisk arbeid, med bedre samarbeid på tvers av enheter/fagfunksjoner i og utenfor kommunen om man virkelig skal lykkes med få flest mulig unge ut i utdanning og etter hvert jobb. Vi tenker da spesielt på de som

13.08.2021:   *Innspill til Ringerike kommune, Kommuneplanens samfunnsdel*

har behov for en individuell plan. Vi opplever at dette er flere som har behov for en individuell plan, enn de som har det i dag. Mye godt arbeid gjøres i regi av NAV sitt ungdomsteam, uteteamet og Matchbox, men det er ikke nok om man virkelig skal få flest mulig ut i jobb. I dagens system er det Ringerike kommune som sitter med den økonomiske regningen for de personer man ikke lykkes med og må utbetale sosial stønad til. Den enkelte sitter igjen med den sosiale kostnaden.

- Menova ser en fremvekst av en gruppe voksne mennesker, tidlig seniorer og fremmedspråklige uten utdanning, begrensede sosiale ferdigheter og kulturell forståelse. Ved siden av de unge er det gruppen med størst sannsynlighet for å bli en del av «fattigdoms Norge/Ringerike»/utenforskapet.

Nav gjør veldig mye bra, men vi føler deres tiltak ikke er tilstrekkelig differensiert. Noen trenger mer enn NAV Stat i dag tilbyr. Hvis vi ikke evner å ta tak i dette, kan det gå virkelig galt.

Innspill

- Fortsette og utvide med aktivitet i kommunens egen regi for å gi et tilbud til de som ikke er i stand til å utnytte, ha glede av- eller være motivert for tiltak i Nav Stat regi.
- Jo lengre vei til jobb og utdanning, jo mer behov for lokal løsning hvor flere aktører, skole, kommune (ute team, rus/spill avhengighet, psykiatri, bolig), politi og arbeidsgivere (private og offentlige). Spesielt de som trenger en individuell plan.
- Ringerike kommune må utarbeide en politikk/strategi, basert på prinsipper om sosial bærekraft, for å tar inn unge i kvalifisering /innstegsjobber (strukturert og avtalefestet arbeid som gir ordinær ansettstilling om begge parter er tilfreds), i lærlingeløp og i lærekandidatordningen.
- Ringerike kommune må ha en konkret og tydelig personalpolitikk for å ansette en viss andel fra personer fra «utenforskapet» (arbeidsinkludering). Ringerike kommune er den største arbeidsgiveren i regionen. Kommunen bør ha som mål å utøve beste praksis i å inkludere arbeidstager og vise andre bedrifter og virksomheter hvordan man kan lykkes på dette området.
- Sørge for at de som har en *rett*, ikke trenger å gå til private tilbydere for å fullføre eller ta enkeltfag på VGS for enten å komme i gang, komme i gang igjen, eller få avsluttet. (Fullføringsreformen).
  - o Vet dette er utenfor kommunes ansvar, men det er et viktig punkt kommunen bør engasjere seg i sammen med fylket- til det beste for kommunens innbyggere.
- Ta konsekvensen av at en del fremmedspråklige ikke har forutsetninger for å starte i ordinær VGS eller klare å komme i og fremfor alt stå i en jobb: de må ha mer språk, kultur, systemforståelse for å klare å skaffe seg utdanning, en jobb, og ikke minst bli værende i jobben/arbeidslivet.
- Fjerne hindringer i arbeidsdeling mellom NAV Stat og NAV Kommune/ kommunene (ansvar for sosialtjenestemottakere) for tilpassede og effektive tiltak:

13.08.2021: *Innspill til Ringerike kommune, Kommuneplanens samfunnsdel*

- Mulighet for NAV Stat å kjøpe plasser i tiltak lik Matchbox, og samarbeide om tiltak
- Ringerike kommune bør benytte sin posisjon til fordel for lokale aktører, slik at lokale tiltak kan tildeles uten anbud.
- Bruke KVP mer aktivt.
- Ta vare på den ressurs, kompetanse og arbeidsplasser som de lokale arbeidsmarkedsbedriftene representerer, slik at man:
  - Kan sørge for arbeidstilbud til personer på uføretrygd og/eller de som trenger tilrettelagt arbeidsplass som det ikke er mulig å finne i private eller offentlige bedrifter/virksomheter. Dette med mål om at personene delvis eller helt kan komme tilbake til ordinært arbeidsliv, slik at økonomiske ytelser kan holdes på et lavest mulig nivå. Alle kan jobbe, det handler bare om å finne ut med hva og hvor mye.
  - Sikrer en ekstra ressurs utover NAV innen arbeidsinkludering, som er lokalt forankret, og som for Menova sin del er eid og styrt av Ringerike kommune, med de fordeler og muligheter dette representerer.
- Ved innkjøp/anbud alltid vurdere om dette kan utføres av arbeidsmarkedsbedrifter og/eller frivillige organisasjoner/sosiale entreprenører for å lage virksomheter/arbeidsplasser for målgruppen som er i randsonen av arbeidslivet.
- Kommunene sitt ansvar og medvirkning til arbeidsinkludering må tydeliggjøres og styrkes. Dette spesielt for målgrupper som er langt unna jobb/utdanning, trenger skreddersøm/individuell plan og en lokal løsning.
  - Jo mer komplekse og sammensatte utfordringer, jo større behov for lokale løsninger.
  - Det er kommunen som til slutt må ta kostnaden for de personer man ikke lykkes med – gjennom utbetaling av sosial stønad og høyere helsekostnader.